

ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Стратегічна екологічна оцінка не завершується затвердженням розділу «Охорони навколишнього природного середовища», а продовжується у вигляді моніторингу змін стану довкілля, здоров'я населення та умов життєдіяльності населення.

Моніторинг довкілля – комплексна науково-інформаційна система регламентованих періодичних безперервних спостережень, оцінки та прогнозу змін стану навколишнього природного середовища з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення оцінки ефективності та достатності заходів із запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування та вжиття заходів для усунення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. №1272 Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, передбачається здійснення моніторингу з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

У цьому Порядку термін «замовник документа державного планування» означає орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, який є відповідальним за розроблення документів державного планування та здійснює загальне керівництво і контроль за їх виконанням – Управління містобудування та архітектури Бориспільської міської ради Київської області

1. Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу

- замовник визначає групу експертів, що відповідальні за здійснення моніторингу (моніторингову групу), їх склад та порядок роботи. *Строк виконання:* один раз після затвердження документа державного планування;
- моніторингова група перевіряє відповідність проєктних рішень, що спрямовані на забезпечення санітарно-гігієнічних вимог в планувальній організації території. *Строк виконання:* один раз на рік після затвердження документа державного планування;
- моніторингова група співставляє цільові значення параметрів моніторингу до фактичних значень під час здійснення моніторингу. *Строк виконання:* один раз на рік після затвердження документа державного планування;
- замовник результати моніторингу оприлюднює на власному офіційному веб-сайті один раз на рік після затвердження документа державного планування та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

Моніторинг включає, але не обмежується наступними етапами:

1. вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища для певних аспектів;
2. встановлення ключових параметрів моніторингу;
3. візуальний огляд;
4. регулярний відбір зразків/проб та їх дослідження;
5. регулярні опитування та зустрічі із громадою, яка потенційно потрапляє в зону впливу об'єкту планованої діяльності;
6. аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкту на навколишнє природне та соціальне середовище;
7. регулярний перегляд (не менше одного разу на рік) програми моніторингу та її коригування в разі необхідності.

2. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а також періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями

Таблиця 1

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування «Детальний план території, обмежений вулицею Вітчизняною в селі Rogoziv Бориспільської міської територіальної громади Бориспільського району Київської області»

Індикатор	Визначення	Кількісні та якісні показники, одиниці вимірювання, цільові значення	Індикатор результативності	Періодичність
Атмосферне повітря	Обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів	Наказ Міністерства охорони здоров'я України №813 від 10.05.2024 «Про затвердження державних медико-санітарних нормативів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць»	Натурні заміри та розрахункові дані забруднення на межах анітарно-захисної зони суб'єктів господарювання, що отримали дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, періодичність вимірювання відповідно до переліку заходів щодо здійснення контролю за дотриманням встановлених граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин та умов дозволу на викиди	1 раз на рік
	Обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від пересувних джерел викидів			
Ресурсоінні компоненти відходів	Кількість зібраних відходів як вторинної сировини від загальної кількості	Постанова КМУ №1102 від 20 жовтня 2023 року «Про затвердження Порядку класифікації відходів та	Кількість відсортованих відходів по видам (скло, пластик) кг/тонн на рік	

Індикатор	Визначення	Кількісні та якісні показники, одиниці вимірювання, цільові значення	Індикатор результативності	Періодичність
	утворених відходів	Національного переліку відходів»		
	Обсяги утворення промислових відходів, т/рік		Облікові та звітні дані суб'єктів господарювання в процесі діяльності яких утворюються відходи	
Водні ресурси	Якість питної води: за фізико-хімічними та бактеріологічними показниками.	Постанова №828 від 21 серпня 2019 року «Про затвердження Порядку перевірки, взяття проб води та проведення їх аналізу»	Дані досліджень якісного складу води питного водопостачання суб'єктів господарювання, що здійснюють водопостачання (протоколи досліджень).	
	Хімічні та фізико-хімічні (показники такі самі, як для діагностичного моніторингу: визначаються з урахуванням показників, наведених у Державних санітарних нормах та правилах —Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною);		Постанова КМУ № 758 від 19.09.2018 «Порядок здійснення державного моніторингу вод»	
	Обсяги забору та використання свіжої води, м ³ /рік		Облікові (форми обліку) та звітні (форма 2ТП водгосп) дані суб'єктів господарювання, що здійснюють водопостачання.	
	Обсяги скидання каналізаційних вод, м ³ /рік		Облікові (форми обліку) та звітні (форма 2ТП водгосп) дані суб'єкту господарювання, що здійснює скиди каналізаційних вод у водний об'єкт.	
	Обсяги скидання очищених і недостатньо очищених каналізаційних вод у водний об'єкт, м ³ /рік		Облікові (форми обліку) та звітні (форма 2ТП водгосп) суб'єкту господарювання, що здійснює скиди каналізаційних вод у водний об'єкт.	

Індикатор	Визначення	Кількісні та якісні показники, одиниці вимірювання, цільові значення	Індикатор результативності	Періодичність
	Обсяги скидання дощових вод, м ³ /рік		Облікові (форми обліку) та звітні (форма 2ТП водгосп) дані суб'єкту господарювання, що здійснює скиди дощових вод у водний об'єкт.	
	Обсяги скидання очищених і недостатньо очищених дощових вод у водний об'єкт, м ³ /рік		Облікові (форми обліку) та звітні (форма 2ТП водгосп) суб'єкту господарювання, що здійснює скиди дощових вод у водний об'єкт.	
	Індекс забруднення води у водному об'єкті в який скидаються каналізаційні та дощові води		Індекс забруднення води часто використовується для оцінки якості водних об'єктів. Цей індекс є типовим адитивним коефіцієнтом і являє собою середню частку перевищення ГДК по строго лімітованому числу індивідуальних інгредієнтів. Модифікація даного методу – питомий комбінаторний індекс забрудненості води.	
Зелені насадження	Санітарний стан зелених насаджень	Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України (10.04.2006 № 105)	Дані суб'єктів господарювання, що здійснюють догляд та утримання зелених насаджень	
Шумове навантаження	Гранично допустимий рівень шуму на території житлової забудови та освітніх закладів	Наказ МОЗ від 22.02.2019 № 463 «Про затвердження санітарних норм допустимих рівнів шуму в приміщеннях житлових і громадських будинків і на території житлової забудови»		1-2 рази на рік або за заявою місцевих жителів
Здоров'я населення	Захворюваність за населення за загальним рівнем захворюваності та за окремими класами хвороб	Визначенно в графічній частині детального плану території (Проектний план та схема проєктних обмежень)	Медико-статистичний аналіз	1 раз на рік
	Дотримання розмірів санітарно-захисної зони від		Контроль на етапі виділення земельної ділянки для господарської діяльності, на етапі	

<i>Індикатор</i>	<i>Визначення</i>	<i>Кількісні та якісні показники, одиниці вимірювання, цільові значення</i>	<i>Індикатор результативності</i>	<i>Періодичність</i>
	проектних об'єктів виробничо-комунальної зони до існуючої житлової забудови		погодження проектів ДПТ, будівництва, об'єктів та споруд	

Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку:

1) Моніторинг – як інструмент контролю виконання стратегічних напрямів ДДП.

2) Перевірка дотримання екологічних вимог:

- дозволи на спеціальне водокористування;
- дозволи на викиди забруднюючих речовин для кожного джерела викидів;
- дозволи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища на вирубування дерев та чагарників;
- реєстр об'єктів утворення, оброблення та утилізації промислових відходів серед суб'єктів господарювання тощо.
- здійснення процедури ОВД - при здійсненні планової діяльності з переліку видів діяльності, що в обов'язковому порядку підлягають процедурі оцінки впливу на довкілля.

У разі коли під час здійснення моніторингу виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, замовник вживає заходів для їх усунення, а також подає органу державної влади або органу місцевого самоврядування, який затвердив документ державного планування, пропозиції щодо внесення змін до такого документа з метою усунення негативних наслідків. У такому разі зміни, що вносяться до документа державного планування, підлягають стратегічній екологічній оцінці.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію плану;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що план виконується відповідно до затвердженого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Моніторинг повинен відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.

